

Autyzm

Zaburzenie dziecięce, którego główną cechą jest niezdolność do rozwoju w ciągu pierwszych trzydziestu miesięcy życia zdolności reagowania na inne osoby.

Wiąże się z orientacją, która nie wykracza poza daną osobę - aut (sam), ism (orientacja). Jest to stan, w którym wewnętrzne rozumienie świata rządzi myślami, uczuciami i pragnieniami danej osoby.

1. Pierwsze symptomy autyzmu obserwowane w okresie niemowlęcym:

- niedobory umiejętności społecznych,
- "dziwne" reakcje na otoczenie,
- brak zainteresowania innymi,
- brak przytulania do opiekunów,
- brak kontaktu wzrokowego,
- zaburzenia w rozwoju mowy
- echolalia - tendencja do powtarzania tego, co zasłyszane,
- echopraksja - powtarzanie ruchów innych ludzi,
- odwrócenie zaimkowe - tendencja do używania zaimka "ja" zamiast zaimka "ty" i odwrotnie,
- negatywna reakcja na zmiany w programie dnia i w otoczeniu,

Uwaga:

- niektóre z zachowań dzieci autystycznych można zaobserwować także u dzieci z reaktywnym zaburzeniem przywiązania (nieprawidłowe kontakty społeczne, ataki złości, opóźnienie w nauce).
- ciężkie zaburzenia autystyczne występują rzadko (4 na 10 000 osób),
- autyzm częściej występuje u chłopców niż dziewczynek (3:1),
- rozpoznanie autyzmu wymaga zdiagnozowania symptomów, zanim dziecko skończy 3 lata,

2. Symptomy autyzmu:

- **rozwój mowy**
 - słabe stosowanie i rozumienie języka mówionego,
 - często brak fazy "entuzjastycznego gruchania",
 - początkowa faza używania mowy odznacza się osobliwymi dźwiękami (ptasie piski),
 - występowanie natychmiastowej lub opóźnionej echolalii,
 - tendencja do odwracania zaimków "ja", "ty",

- przy odpowiednim poziomie rozwoju zdolności werbalnych brak emocjonalnego zabarwienia wypowiedzi,
- **rozwój społeczny**
 - fizyczny i emocjonalny dystans do innych,
 - brak uczestnictwa w działaniach grupowych,
 - problemy ze zrozumieniem emocji innych,
 - kłopoty w komunikacji własnych stanów emocjonalnych,
- **niechęć do zmian**
 - skrajne formy reakcji na zmiany jakim ulega otoczenie,
 - tendencja do trzymania się stałych punktów rozkładu zajęć,
 - silne przywiązanie do jednego lub większej liczby przedmiotów,
 - występowanie stereotypii - powtarzanie zachowań lub czynności (np. poruszanie palcami w określonej kolejności, kołtysanie),
 - w skrajnych przypadkach skłonność do samookaleczenia (np. uderzanie głową w ścianę, gryzienie własnych rąk),
- **rozwój intelektualny**
 - zależny od ilorazu inteligencji (dzieci z wyższym poziomem ilorazu inteligencji lepiej radzą sobie w przyszłości z edukacją i terapią),
 - najczęściej poziom inteligencji dzieci z opóźnieniem umysłowym,
 - częste występowanie wyjątkowych zdolności (geniusz, savant) - wyjątkowe zdolności pamięciowe, plastyczne, przestrzenne, muzyczne,

3. Przyczyny autyzmu:

- teorie psychogenetyczne (współcześnie brak potwierdzenia)!
- rodzice introwertyczni, powściągliwi, skrupulatni, tworzący atmosferę chłodu intelektualnego (tzw. "matki lodówki"),
- teorie biologiczne (brak jednoznacznych wyników)!
- podatność genetyczna,
- większe rozmiary mózgu dzieci autystycznych,
- nieprawidłowości w budowie mózdku (zmniejszenie niektórych obszarów),
- częstsze występowanie ataków padaczki (30% autystyków w okresie dorastania),
- wyższy poziom niewłaściwych fal mózgowych niż u dzieci zdrowych,
- wadliwe funkcjonowanie neuroprzekaźników (różnice poziomu neuroprzekaźników katecholaminowych, dopaminy i serotoniny), wzrost aktywności serotoniny,
- niższy poziom aktywności serotoniny w lewej półkuli i we wzgórzu,
- znaczny procent dzieci autystycznych doświadcza poważnych zaburzeń biologicznych (syndrom kruchego X, fenyloketonuria, różyczka, zapalenie mózgu),
- autyzm kojarzony jest z wysokim poziomem powikłań położniczych i noworodkowych (różyczka matki).

4. Leczenie autyzmu:

- środki farmakologiczne - krótkie kuracje zwalczające konkretne symptomy (poprawa zdolności koncentracji, kontrola stereotypii, perseweracji),
- intensywna, długotrwała terapia behawioralna (wzmacnianie zachowań werbalnych),
- interwencje edukacyjne (metody nauczania, których celem jest przewyższanie konkretnych problemów, niwelowanie deficytów),

5. Polecane strony WWW:

- Serwis poświęcony autyzmowi (<http://portal.abczdrowie.pl/autyzm>),
- Strona Fundacji Adama (<http://www.amnis.com.pl/>),
- Strona Fundacji Synapsis (<http://www.synapsis.waw.pl/>),
- Strona Specjalnego Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego (<http://autyzm.net.pl/>),
- Strona Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Autyzmem (<http://www.autyzmpomoc.org.pl/>).